

Факультет юридичний
Кафедра конституційного, міжнародного і кримінального права

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право (основні галузі)»

Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів ЄКТС
Період викладання	5,6 семестри
Рівень вищої освіти	Перший
Спеціальність	293 Міжнародне право
Освітня програма	293 Міжнародне право
Викладач(і)	Турченко О.Г., к.ю.н., доц., завідувач кафедри конституційного, міжнародного і кримінального права
Профайл викладача(ів)	http://rang.donnu.edu.ua/?pg=kt&nu=127#search http://rang.donnu.edu.ua/?pg=kt&nu=118#search
Доступ до матеріалів курсу	Портал факультету Дистанційна платформа MOODLE
Контактна інформація	turchenko@donnu.edu.ua

Анотація:

Навчальна дисципліна «Міжнародне публічне право (основи теорії; основні галузі)» сприяє формуванню у здобувачів освіти глибоких теоретичних і практичних знань з подальшим їх використанням в своїй професійній діяльності.

Курс «Міжнародне публічне право (основи теорії; основні галузі)» дає можливість проаналізувати процеси розвитку норм міжнародного права; класифікувати і проаналізувати міжнародно-правові джерела; визначити рівень відповідності національного законодавства нормам міжнародного права; визначити особливості міжнародного права і окремих його галузей; проаналізувати положення міжнародно-правових договорів за участю України.

Навчальна дисципліна формує міждисциплінарні взаємозв'язки із іншими дисциплінами, такими як: «Теорія держави і права», «Міжнародний захист прав людини», «Кримінальне право».

Метою вивчення навчальної дисципліни є:

формування компетентностей, необхідних для розуміння природи, функцій та системи сучасного міжнародного права, а також механізму правового регулювання міжнародних відносин.

За результатами вивчення дисципліни слід очікувати такі:

– **компетентності здобувачів вищої освіти:**

- загальні компетентності (ЗК).

ЗК-2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-9. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

- **спеціальні (фахові) компетентності (СК).**

СК-2. Здатність розуміти сутність, генезу, принципи організації міжнародних відносин.

СК-3. Здатність самостійно досліджувати актуальні проблеми міжнародного та європейського права, здійснювати аналіз, юридичну кваліфікацію явищ та фактів на основі міжнародно-правових принципів і норм.

СК-8. Вміння визначати природу зовнішньої політики держави, розуміти підходи до формування та здійснення зовнішньої політики, принципи організації та функціонування інститутів зовнішньої політики.

СК-9. Вміння надавати юридичні висновки й консультації з питань міжнародного

(економічного) права, національного права України та інших держав; визначати юридичні ризики тих або інших зовнішньополітичних або зовнішньоекономічних рішень, обрати шляхи їхньої мінімізації.

- результати навчання (РН).

РН-2. Визначати способи розв'язання міжнародно-правових і національно-правових проблем, аналізувати правові концепції на предмет логічної послідовності та практичної адекватності

РН-3. Давати висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

РН-6. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.

РН-7. Ефективно формувати комунікаційну стратегію, доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з актуальних питань національного і міжнародного права.

РН-8. На високому професійному рівні брати участь у фахових дискусіях із міжнародно-правових і загальноюридичних питань; поважати опонентів і їхню точку зору.

РН-10. Організовувати, здійснювати керівництво, працювати в команді.

РН-11. Знати та розуміти основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи, сучасні досягнення міжнародного, національного та європейського права.

РН-12. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей міжнародного і національного права, міжнародного економічного права, європейського права.

Організація та критерії оцінювання навчання визначаються «Порядком оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса», «Положенням про організацію освітньої діяльності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса», «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса», «Методичними рекомендаціями до розробки силабусу навчальної дисципліни», «Методичними рекомендаціями до розробки критеріїв оцінювання типових завдань у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса».

Критерії оцінювання знань здобувачів:

- є орієнтиром для викладачів і здобувачів в їх партнерських взаємовідносинах як учасників освітнього процесу;

- вчасно оприлюднюються та доводяться до кожного здобувача вищої освіти на першому навчальному занятті;

- слугують орієнтиром для здобувача вищої освіти під час виконання завдань і є обов'язковими для викладача під час оцінювання;

- спрямовані на мінімізацію суб'єктивного чиннику під час оцінювання;

- є інструментом виявлення рівня підготовки здобувача вищої освіти відповідно заявлених в освітній програмі і силабусі результатів навчання.

Форми поточних і підсумкових контролів – усного та письмового опитування, дискусії, робота в групах, тестування (у тому числі – на платформі Moodle), презентації, розв'язання практичних завдань, задач, ситуацій, модульні контрольні роботи.

Загальна сума балів з курсу «Міжнародне право» у кожному семестрі складає 100 балів і формується як сума всіх балів, отриманих здобувачем за виконання всіх видів робіт протягом семестру. Ця сума складається з балів, отриманих з першого разу при проходженні всіх видів контролю або виконанні видів робіт.

Здобувач, що не пройшов будь-який з видів контролю або не виконав з поважних причин будь-який вид робіт має право виконати їх в часи індивідуальних консультацій викладача за графіком кафедри.

Таким чином, загальна сума балів формується з балів, що отримав здобувач на практичних заняттях за виконання організаційно-навчальної роботи, за виконання

самостійної роботи, на модульному контролі у першому семестрі; та з балів, що отримав здобувач на практичних заняттях за виконання організаційно-навчальної роботи, за виконання самостійної роботи, на модульному контролі та підсумковому контролі – у другому семестрі.

Розподіл балів у першому семестрі здійснюються наступним чином:

- організаційно-навчальна робота в аудиторії (*максимально 70 балів*);
- самостійної робота (*максимально 20 балів*);
- модульний контроль (*максимально 10 балів*).

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ				ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ
Змістовний модуль 1 50 балів		Змістовний модуль 2 50 балів		
T1+T2+T3+T4	МКР	T5+T6+T7	Самостійна робота	
40	10	30	20	
				100

Здобувачі, які не набрали мінімальну кількість балів за результатами навчання у семестрі, можуть пройти усну співбесіду.

Питання для заліку:

1. Співвідношення зовнішньої політики, дипломатії і дипломатичного права.
2. Виникнення і основні історичні типи дипломатії.
3. Основні форми і методи дипломатичної діяльності держав.
4. Історія становлення дипломатичного права.
5. Джерела дипломатичного права і його кодифікація.
6. Класифікація органів зовнішніх зносин держав.
7. Внутрішньодержавні органи у сфері дипломатичної діяльності. Особливості спеціалізованих органів зовнішніх зносин.
8. Види дипломатичних представництв і класи глав представництв. Структура дипломатичного представництва. Дипломатичний корпус і його функції.
9. Відкриття дипломатичного представництва. Порядок призначення глави та членів дипломатичного представництва.
10. Припинення дипломатичної місії.
11. Дипломатичні функції і засоби їх здійснення.
12. Класифікація дипломатичних привілеїв та імунітетів.
13. Основні привілеї та імунітети дипломатичного представництва.
14. Основні привілеї та імунітети персоналу дипломатичного представництва.
15. Початок і завершення дії дипломатичних привілеїв та імунітетів.
16. Поняття спеціальних дипломатичних місій та їх класифікація.
17. Міжнародно-правові основи організації та діяльності спеціальних місій. Привілеї та імунітети спеціальних місій.
18. Постійні представництва держав при міжнародних організаціях: правовий статус, порядок призначення голови та членів, закінчення функцій постійного представництва при міжнародній організації, привілеї та імунітети.
19. Місії постійних спостерігачів в міжнародних організаціях. Делегації та спостерігачі держав в органах міжнародних організацій та на міжнародних конференціях.
20. Встановлення і припинення консульських зносин.
21. Консульські установи: порядок утворення, склад, структура. Персонал консульських установ і порядок його призначення.
22. Функції консульських установ і засоби їх здійснення.
23. Основні імунітети і привілеї консульських установ та працівників консульських установ.
24. Сучасна класифікація морських просторів.

25. Міжнародно-правовий режим територіального моря.
26. Міжнародно-правовий режим відкритого моря, юрисдикція у відкритому морі.
27. Міжнародно-правовий режим прилеглої та виключної економічної зони.
28. Міжнародно-правовий режим морських портів, суден та їхніх екіпажів в іноземних морських портах.
29. Міжнародно-правовий статус континентального шельфу.
30. Міжнародний район морського дна.
31. Міжнародний публічний морський спір. Процедури вирішення спорів, передбачені Конвенцією ООН з морського права 1982 року.
32. Арбітражна процедура вирішення морських спорів.
33. Спеціальний арбітраж за нормами морського права.
34. Міжнародний суд ООН як обов'язкова судова інстанція для врегулювання морських спорів.
35. Міжнародний трибунал з морського права.
36. Принципи міжнародного повітряного права.
37. Особливості національно-правового і міжнародно-правового регулювання використання повітряного простору та їх співвідношення у міжнародному повітряному праві.
38. Поняття та склад екіпажу повітряного судна в міжнародному повітряному праві. Права та обов'язки командира та членів екіпажу повітряного судна. Громадянство членів екіпажу повітряного судна.
39. Поняття та юридична класифікація повітряного судна. Льотна придатність повітряного судна. Сертифікація повітряного судна. Національність та реєстрація повітряного судна.
40. Поняття «міжнародний аеропорт». Правове положення міжнародних аеропортів. Положення Чиказької конвенції 1944 р. щодо аеропортів.
41. Поняття і структура повітряного простору.
42. Поняття польотів та їх класифікація.
43. Міжнародні польоти над державною територією. Правила перебування іноземного повітряного судна в межах державної території.
44. Міжнародні польоти над архіпелажними водами.
45. Здійснення польотів у міжнародному повітряному просторі.
46. Правове регулювання польотів над міжнародними протоками.
47. Поняття та види комерційних прав в міжнародному повітряному праві. Надання комерційних прав. «Свободи повітря».
48. Типові угоди про повітряне сполучення: Чиказький тип; Стразбурзький тип; Бермуди I; Бермуди II.
49. Права та обов'язки членів екіпажу повітряного судна та командира повітряного судна у випадку вчинення на борту актів незаконного втручання у діяльність міжнародної цивільної авіації.
50. Відповідальність осіб за вчинення актів незаконного втручання.
51. Відповідальність держав за невиконання обов'язків та за недотримання зобов'язань згідно з нормами міжнародного повітряного права в галузі безпеки цивільної авіації.
52. Відповідальність держав за невиконання та за порушення норм міжнародного повітряного права.
53. Відповідальність членів екіпажу та командира повітряного судна.
54. Класифікація повітряного простору України. Правове регулювання використання повітряного простору України.
55. Міжнародне космічне право: поняття, джерела.
56. Міжнародно-правова відповідальність за шкоду, завдану космічними об'єктами.
57. Правовий режим космічного простору і небесних тіл.
58. Правовий статус космонавтів.

59. Поняття «космічний об'єкт». Правовий статус космічних апаратів.
 60. Міжнародно-правова регламентація космічної діяльності.

Розподіл балів у другому семестрі здійснюються наступним чином:

- організаційно-навчальна робота в аудиторії (*максимально 45 балів*);
- самостійна робота (*максимально 10 балів*);
- модульний контроль (*максимально 5 балів*);
- підсумковий контроль (*максимально 40 балів*).

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ				ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ
Змістовний модуль 1 30 балів		Змістовний модуль 2 30 балів			
T8+T9+T10	МКР	T11+T12	Самостійна робота		
25 (10+10+5)	5	20	10	40	100

Організаційно-навчальна робота здобувачів вищої освіти в аудиторії оцінюватися з урахуванням участі в практичних заняттях (індивідуальне (застосовується для оцінки здатності здобувача критично мислити, визначати проблему, аналізувати та оцінювати ситуацію, подію, інформацію тощо, формулювати альтернативні варіанти рішень, прогнозувати, обґрунтовувати власну позицію тощо) та фронтальне (спрямоване на оцінку знань і розуміння матеріалу, здатності набувати нові знання), доповнення, доповіді) та виконання аналітичних завдань у відповідному курсі на платформі Moodle.

Для *самостійної роботи* пропонуються дві учбово-рольових гри (у I та II семестрі):

Учбово-рольова гра «Засідання Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй»
Підготовка наукової доповіді

Регламент проведення учбово-рольової гри «Засідання Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй»

Академічна група курсу розбивається у порядку жеребкування на рольові групи згідно її чисельності. Здобувачам вищої освіти необхідно провести засідання Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй (далі РБ ООН) згідно запропонованого порядку денного.

Порядок денний:

1. Прийом держави в члени ООН;
2. Вибір членів Міжнародного Суду ООН;
3. Обговорення питань забезпечення миру і міжнародної безпеки (обговорення ситуації в одному з «гарячих» регіонів).

Щодо *першого питання* порядку денного здобувачі самостійно визначають країну, яка має бажання стати членом ООН. Учасники відповідної рольової групи складають від імені обраної держави заяву про прийом в члени ООН, ця заява обговорюється представниками РБ ООН. Протягом засідання, оцінюючи ступінь миролюбності держави, яка бажає стати членом ООН, Рада Безпеки дає рекомендацію про прийняття держави в члени ООН.

Щодо *другого питання* порядку денного в ході засідання здобувачі обговорюють запропоновані кандидатури, проводять голосування і приймають рішення про обрання кандидата в члени Міжнародного Суду ООН або про відмову в такому обранні.

Щодо *третього питання* порядку денного на засіданні Ради Безпеки ООН обговорюються шляхи забезпечення миру і міжнародної безпеки ситуації в одному з «гарячих» регіонів (Палестина, Ізраїль, Ірак, Афганістан і ін.). Внаслідок обговорення

необхідно винести резолюцію про застосування санкцій до держави - правопорушника, зобов'язати державу виконати певні дії і т. ін.

За результатами засідання Ради Безпеки студентам необхідно підготувати і надати на кафедру наступні документи:

Щодо першого питання порядку денного: Прийом держави в члени ООН.

- Заява від імені держави про прийняття в члени ООН.
- Рекомендація РБ про прийняття держави в члени ООН.

Щодо другого питання порядку денного: Вибір членів Міжнародного Суду ООН.

- Рішення про обрання в члени Міжнародного Суду ООН.

Щодо третього питання порядку денного: Обговорення питань забезпечення миру і міжнародної безпеки (обговорення ситуації в одному з «гарячих» регіонів).

- Резолюція.

Критерії оцінки проведення учбово-рольової гри «Засідання Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй»

№	Найменування критерію	Кількість Балів
1	Своєчасність	0-4
2	Якість поданих документів: аргументованість, доказовість, переконливість, чіткість, логічність, інформативна місткість	0-7
3	Дотримання встановленої процедури проведення засідання РБ ООН	0-4
4	Рівень підготовленості учасників гри: ораторська майстерність, вільна орієнтація у матеріалі, ступінь вивчення і опрацювання необхідного теоретичного матеріалу, використання додаткової літератури, оригінальність, креативність та іноваційність підходу	0-5

Підготовка наукової доповіді за наданою тематикою (максимально 10 балів)

Наукова доповідь є одним із видів самостійної роботи здобувача вищої освіти, в якій подаються проміжні або кінцеві результати, висвітлюються окремі питання з теми дослідження, фіксується науковий пріоритет автора і під час роботи над нею у здобувачів формуються такі якості, як уміння узагальнювати практичний досвід вирішення проблем, розгляду ситуацій, явищ; реалізовувати творчий, креативний намір та суб'єктивне ставлення до проблем, форм та методів їх практичного вирішення; демонстрація знань, враховуючи вимоги навчального плану, мету, завдання навчальної дисципліни, додатково опрацьовані матеріали, зібрані та узагальнені аргументи, а також демонстрація самостійної позиції здобувача.

Мета підготовки наукової доповіді – отримання здобувачами вищої освіти навичок наукової (дослідницької) роботи, де важливу роль відіграє оприлюднення результатів дослідження.

Орієнтовні теми наукової доповіді:

1. Принцип мирного проходу територіального моря та правовий режим окупованої території».
2. Правовий статус Керченської протоки.
3. Прапор судна. Зручні прапори.
4. Дипломатичні представництва: практика України.
5. Свобода зносин. Правовий статус дипломатичної пошти та дипломатичного кур'єра.
6. Дипломатичні привілеї і імунітети: теорія обмеження імунітету держави.
7. Договір про міжнародне повітряне перевезення: порядок укладання, особливості, вимоги до дійсності.

8. Сучасні міжнародні конфлікти: загальний огляд та їх характеристика.
9. Гібридна війна як загроза міжнародній безпеці.
10. Контртерористичні операції як засіб забезпечення міжнародної безпеки.
11. Право міжнародної безпеки та невизнані держави: теоретичні та практичні питання взаємодії.
12. Міжнародно-правові критерії правомірності гуманітарних силових операцій.
13. Скорочення військових потенціалів держав до меж розумної достатності. Доктрина стримування.
14. Новітні безпекові угоди України.

Проходження модульного контролю (*максимально 10 і 5 балів*) відбувається у формі тестування на платформі графіком навчального процесу. Тестовий формат оцінювання знань і вмінь спрямований на такі типи результатів опанування освітньої програми як знання, розуміння, застосування, вміння аналізувати, надавати оцінку.

Підсумковий контроль проводиться на вибір здобувача у **формі** екзамену або альтернативних видів робіт:

Види підсумкового контролю	Вимоги	Кількість балів
екзамен за екзаменаційним білетом	Відповідно до переліку контрольних питань	40 балів: 3 теоретичних питання (15+15+10 балів)
опублікування наукової статті у фаховому науковому виданні	Спеціальні вимоги – тематика статті має відповідати предмету дисципліни, має бути довідка з редакції, що стаття прийнята до опублікування у відповідний номер журналу протягом поточного навчального року	40 балів
підготовка юридичних квестів/ділової гри за тематикою дисципліни з урахуванням	Здобувачі визначають самостійно за узгодженням з викладачем (група не більше 2 здобувачів)	20 балів
заняття призового місця на всеукраїнських/міжнародних змаганнях; на конкурсі наукових робіт за тематикою дисципліни	за тематикою дисципліни	40 балів
тестування	на платформі Moodle	20 балів

Розподіл балів, які отримує здобувач за усний екзамен

40-33 бали - виставляється здобувачу, що показав всебічні та глибокі знання передбаченого програмою матеріалу, законодавства, міжнародних актів, додаткової літератури, рекомендованої програмою курсу, що проявив творчі здібності в розумінні, викладенні та використанні програмного матеріалу.

32-25 балів - виставляється здобувачу, що показав повне знання передбаченого програмою матеріалу, що засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою курсу, що виявив стабільний характер знань і здібності до їх самостійного заповнення та оновлення в ході практичної діяльності.

24-15 балів - виставляється здобувачу, який показав знання основного матеріалу в обсязі навчальної програми, необхідному для майбутньої роботи, знайомий з основною літературою, рекомендованою програмою курсу.

14-0 бали - виставляється здобувачу, який виявив істотні прогалини у знанні основного програмного матеріалу, що виражається у незнанні основних понять та положень навчального курсу, в невмінні пов'язати теоретичний матеріал з прикладами з чинного

законодавства, юридичної практики.

Питання для усного екзамену:

1. Основні форми і методи дипломатичної діяльності держав.
2. Дипломатичне і консульське право: поняття, джерела.
3. Класифікація органів зовнішніх зносин держав.
4. Внутрішньодержавні органи у сфері дипломатичної діяльності. Особливості спеціалізованих органів зовнішніх зносин.
5. Види дипломатичних представництв і класи глав представництв. Структура дипломатичного представництва. Дипломатичний корпус і його функції.
6. Відкриття дипломатичного представництва. Порядок призначення глави та членів дипломатичного представництва. Припинення дипломатичної місії.
7. Дипломатичні функції і засоби їх здійснення.
8. Основні привілеї та імунітети дипломатичного представництва.
9. Основні привілеї та імунітети персоналу дипломатичного представництва.
10. Міжнародно-правові основи організації та діяльності спеціальних місій. Привілеї та імунітети спеціальних місій.
11. Постійні представництва держав при міжнародних організаціях: правовий статус, порядок призначення голови та членів, закінчення функцій постійного представництва при міжнародній організації, привілеї та імунітети.
12. Місії постійних спостерігачів в міжнародних організаціях. Делегації та спостерігачі держав в органах міжнародних організацій та на міжнародних конференціях.
13. Консульські установи: порядок утворення, склад, структура. Персонал консульських установ і порядок його призначення.
14. Функції консульських установ і засоби їх здійснення.
15. Основні імунітети і привілеї консульських установ та працівників консульських установ.
16. Міжнародно-правовий режим територіального моря.
17. Міжнародно-правовий режим відкритого моря, юрисдикція у відкритому морі.
18. Міжнародно-правовий режим прилеглої та виключної економічної зони.
19. Міжнародно-правовий режим морських портів, суден та їхніх екіпажів в іноземних морських портах.
20. Міжнародно-правовий статус континентального шельфу.
21. Міжнародний публічний морський спір. Процедури вирішення спорів, передбачені Конвенцією ООН з морського права 1982 року.
22. Принципи міжнародного повітряного права.
23. Особливості національно-правового і міжнародно-правового регулювання використання повітряного простору та їх співвідношення у міжнародному повітряному праві.
24. Поняття та склад екіпажу повітряного судна в міжнародному повітряному праві. Права та обов'язки командира та членів екіпажу повітряного судна. Громадянство членів екіпажу повітряного судна.
25. Поняття «міжнародний аеропорт». Правове положення міжнародних аеропортів. Положення Чиказької конвенції 1944 р. щодо аеропортів.
26. Поняття і структура повітряного простору.
27. Поняття польотів та їх класифікація.
28. Міжнародні польоти над державною територією. Правила перебування іноземного повітряного судна в межах державної території.
29. Здійснення польотів у міжнародному повітряному просторі.
30. Правове регулювання польотів над міжнародними протоками.
31. Поняття та види комерційних прав в міжнародному повітряному праві. Надання комерційних прав. «Свободи повітря».
32. Відповідальність осіб за вчинення актів незаконного втручання.

33. Відповідальність держав за невиконання обов'язків та за недотримання зобов'язань згідно з нормами міжнародного повітряного права в галузі безпеки цивільної авіації.
34. Відповідальність держав за невиконання та за порушення норм міжнародного повітряного права.
35. Міжнародне космічне право: поняття, джерела.
36. Міжнародно-правова відповідальність за шкоду, завдану космічними об'єктами.
37. Правовий режим космічного простору і небесних тіл.
38. Поняття «космічний об'єкт». Правовий статус космічних апаратів. Правовий статус космонавтів.
39. Поняття, джерела міжнародного гуманітарного права. Сфера застосування міжнародного гуманітарного права.
40. Основні принципи міжнародного гуманітарного права.
41. Поняття війни та збройного конфлікту. Види збройних конфліктів.
42. Учасники збройних конфліктів. Правовий статус - комбатантів; - поранених і хворих; - військовополонених; - цивільного населення.
43. Правовий статус розвідників, шпигунів, найманців і добровольців.
44. Засоби і методи ведення війни. Обмежені і заборонені засоби і методи ведення війни.
45. Право міжнародної безпеки: поняття, система, принципи, джерела, суб'єкти.
46. Поняття, рівні й види колективної безпеки.
47. Універсальної системи колективної безпеки. Загальна характеристика системи колективної безпеки в рамках ООН. Колективні заходи по запобіганню й усуненню загрози миру й актів агресії, обмеженню й скороченню озброєнь.
48. Регіональні системи колективної безпеки: загальна характеристика.
49. Регіональні організації в системі колективної безпеки. Умови правомірності регіональних угод і організацій колективної безпеки (гл. V Уставу ООН).
50. Європейська система колективної безпеки.
51. Заходи зі зміцнення довіри та безпеки, контроль за діяльністю держав у військовій сфері.
52. Поняття демілітаризації та нейтралізації території або просторової сфери. Повна й часткова демілітаризація. Без'ядерні зони. Зони миру.
53. Поняття, предмет, особливості міжнародного кримінального права.
54. Принципи міжнародного кримінального права.
55. Санкції (покарання) в міжнародному кримінальному праві.
56. Поняття, види юрисдикції в міжнародному кримінальному праві. Міжнародні органи кримінальної юрисдикції.
57. Міжнародне право навколишнього середовища: поняття, предмет, джерела, принципи.
58. Міжнародне атомне право: поняття, предмет, джерела.
59. Міжнародна відповідальність за ядерну шкоду.
60. МАГАТЕ і режим нерозповсюдження ядерної зброї.

Календарний план викладання дисципліни «Міжнародне право»

Тиждень/ дата/ години	Тема	Форма проведення заняття	Завдання (матеріали до практичних занять, збірник задач містяться на порталі юридичного факультету у папці дисципліни)	Термін виконання (дата і час)	Мак к-сть балів
ПЕРШИЙ СЕМЕСТР					
Змістовний модуль 1 (40 балів) + Модульний контроль (10 балів)					
1 тиждень, 4 години	Тема 1. Право зовнішніх зносин	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	1 тиждень	
	Тема 1	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 1; завдання за вказівками викладача	1 тиждень	5
2 тиждень, 4 години	Тема 1. Право зовнішніх зносин	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	2 тиждень	
	Тема 1	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 1; завдання за вказівками викладача	2 тиждень	5
3 тиждень, 4 години	Тема 1. Право зовнішніх зносин	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	3 тиждень	
	Тема 1	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 1; завдання за вказівками викладача	3 тиждень	5
4 тиждень, 4 години	Тема 1. Право зовнішніх зносин	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	4 тиждень	
	Тема 1	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 1; завдання за вказівками викладача	4 тиждень	5
5 тиждень, 4 години	Тема 2. Міжнародне морське право	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	5 тиждень	
	Тема 2.	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 2; завдання за вказівками викладача	5 тиждень	5
6 тиждень, 4 години	Тема 2. Міжнародне морське право	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	6 тиждень	
	Тема 2.	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 2; завдання за вказівками викладача	6 тиждень	5

7 тиждень, 4 години	Тема 2. Міжнародне морське право	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	7 тиждень	
	Тема 2.	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 2; завдання за вказівками викладача	7 тиждень	5
8 тиждень, 4 години	Тема 2. Міжнародне морське право	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	8 тиждень	
	Тема 2	Практичне заняття	Проаналізувати приклади розглянутих міжнародними інституціями морських справ (2014-2024 роки, мінімум 3), означити практику міжнародних судових інституцій стосовно України з 2014 року.	8 тиждень	5
			Модульна контрольна робота		
Змістовний модуль 2 (35 балів) + Самостійна робота 1 (15 балів)					
9 тиждень, 4 години	Тема 3. Міжнародне повітряне право	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	9 тиждень	
	Тема 3	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 3; завдання за вказівками викладача	9 тиждень	5
10 тиждень, 4 години	Тема 3. Міжнародне повітряне право	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	10 тиждень	
	Тема 3	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 3; завдання за вказівками викладача	10 тиждень	5
11 тиждень, 4 години	Тема 3. Міжнародне повітряне право	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	11 тиждень	
	Тема 3	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 3; завдання за вказівками викладача	11 тиждень	5
12 тиждень, 4 години	Тема 4. Міжнародне космічне право	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	12 тиждень	
	Тема 3	Практичне заняття	Визначити особливості правового режиму повітряного простору України, правового регулювання польотів у повітряному просторі України в мирний час та в умовах воєнного стану	12 тиждень	5
13 тиждень,	Тема 4. Міжнародне космічне право	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	13 тиждень	

4 години	Тема 4	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 4; завдання за вказівками викладача	13 тиждень	5
			Представлення самостійної роботи 1 (учбово-рольова гра)	13 тиждень	20
14 тиждень, 4 години	Тема 4. Міжнародне космічне право	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	14 тиждень	
	Тема 4.	Практичне заняття	Охарактеризувати екологічні стандарти космічної діяльності, виявити особливості правової регламентації аерокосмічної діяльності	14 тиждень	5

ДРУГИЙ СЕМЕСТР

Змістовний модуль 3 (25 балів) + Модульний контроль (5 балів)

15 тиждень, 2 години	Тема 5. Міжнародне гуманітарне право	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	15 тиждень	
16 тиждень, 4 години	Тема 5. Міжнародне гуманітарне право	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця	16 тиждень	
	Тема 5	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 5; завдання за вказівками викладача	16 тиждень	5
17 тиждень, 2 години	Тема 5. Міжнародне гуманітарне право	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	17 тиждень	
18 тиждень, 4 години	Тема 5. Міжнародне гуманітарне право	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	18 тиждень	
	Тема 5	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 5; завдання за вказівками викладача	18 тиждень	5
19 тиждень, 2 години	Тема 5. Міжнародне гуманітарне право	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	19 тиждень	
20 тиждень, 4 години	Тема 6. Міжнародне кримінальне право	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	20 тиждень	
	Тема 5	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 5; завдання за вказівками викладача	20 тиждень	5
21 тиждень, 2 години	Тема 6. Міжнародне кримінальне право	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	21 тиждень	
22 тиждень, 4 години	Тема 6. Міжнародне кримінальне право	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	22 тиждень	
	Тема 6.	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 6; завдання за вказівками викладача	22 тиждень	10
			Модульна контрольна робота	22 тиждень	5
Змістовний модуль 4 (20 балів) + СРС 2 (10 балів)					

23 тиждень, 2 години	Тема 7. Право міжнародної безпеки	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	23 тиждень	
24 тиждень, 4 години	Тема 7. Право міжнародної безпеки	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	24 тиждень	
	Тема 7.	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 7; завдання за вказівками викладача	24 тиждень	5
25 тиждень, 2 години	Тема 7. Право міжнародної безпеки	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	25 тиждень	
26 тиждень, 4 години	Тема 7. Право міжнародної безпеки	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	26 тиждень	
	Тема 7	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 7; завдання за вказівками викладача	26 тиждень	5
27 тиждень, 2 години	Тема 8. Міжнародне право навколишнього середовища	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	27 тиждень	
28 тиждень, 4 години	Тема 8. Міжнародне право навколишнього середовища	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	28 тиждень	
	Тема 8	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 8; завдання за вказівками викладача	28 тиждень	5
29 тиждень, 2 години	Тема 8. Міжнародне право навколишнього середовища	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	29 тиждень	
30 тиждень, 4 години	Тема 9. Міжнародне атомне право	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	30 тиждень	
	Тема 9	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 9; завдання за вказівками викладача	30 тиждень	5
31 тиждень, 3 години	Тема 9. Міжнародне атомне право	Лекція	Матеріал для опрацювання: Міжнародне право: навчальний посібник / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2021.	31 тиждень	
			Представлення самостійної роботи 2	31 тиждень	10
			Підсумковий контроль		40

Система оцінювання результатів навчальних досягнень:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

Список рекомендованих джерел Основна література

1. Історія міжнародного права : хрестоматія-практикум для студентів напряму підготовки 6.030202 – «Міжнародне право» / О. А. Гавриленко, Л. В. Новікова, Т. Л. Сироїд. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 676 с.
2. Енциклопедія міжнародного права : у 3 т. / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. Ред. кол. : Ю. С. Шемшученко, В.Н. Денисов [та ін.]. Київ : Академперіодика. Т.1: А-Д. 2014. 919 с. (URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Shemshuchenko_Yurii/Entsyklopediia_mizhnarodnoho_prava_U_3_t_Tom_1_A_D.pdf?). Т.2: Е-Л. 2017. 928 с. (URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Shemshuchenko_Yurii/Entsyklopediia_mizhnarodnoho_prava_U_3_t_Tom_2_E_L.pdf?). Т.3: М–Я. 2019. 992 с.
3. Анакіна Т. М., Гавриленко О. А., Крістані Ф. Основи права Європейського Союзу: підручник / під ред. Т. Л. Сироїд. Харків: Право, 2018. 456 с.
4. Баймуратов М. О. Міжнародне публічне право: підручник. Київ: Фенікс; 2018. 762 с.
5. Мицик В. В., Буроменський М. В., Буткевич О. В. Міжнародне публічне право: підручник / під ред. В. В. Мицика. Харків: Право. Т. 1. Основи теорії. 2018. 416 с.
6. Мицик В. В., Буроменський М. В., Гнатовський М. М. Міжнародне публічне право: підручник / під ред. В. В. Мицика. Харків: Право. Т. 2. Основні галузі. 2018. 624 с.
7. Сироїд Т. Л., Фоміна Л. О. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник. Харків: Право, 2019. 310 с.
8. Дяків Т., Тетарчук І. Міжнародне право. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 208 с.
9. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / [В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.] ; за ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т. 1 : Основи теорії. 2019. 416 с.
10. Мицик В.В. Міжнародне публічне право. Том 1. Основи теорії. У двох томах. К.: Право, 2020. 416с.
11. Войціховський А.В. Міжнародне право : підручник / А. В. Войціховський ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 544 с.
12. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини : посіб. для підгот. до зовн. незалеж. оцінювання / Т. Л. Сироїд, О. А. Гавриленко, Л. О. Фоміна ; за заг. ред. Т. Л. Сироїд. 4-те вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2021. 462 с.
13. Міжнародне публічне право: навч.-метод. посібник / Н.В. Кирилюк, А.З. Маник, С.М. Задорожна. Чернівці, Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2021. 268 с.
14. Міжнародне публічне право: основи теорії : навчально-методичний посібник / Х. Н. Бехруз, С. С. Андрейченко, М. В. Грушко та ін. Одеса: Видавництво «Юридика», 2023.

<http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/23474/%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B5%20%D0%BF%D1%83%D0%B1%D0%BB%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B5%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B5.pdf?sequence=3&isAllowed=y>.

15. Солоненко О. М. Міжнародна кримінальна юстиція: етапи становлення та розвитку. Київ: Ліра-К, 2017. 360 с.

16. Чижмарь Ю.В. Національне та міжнародне право: теоретико-правові проблеми [Текст] : монографія. Харків : Діа плюс, 2015. 472 с.

17. Шаповалова О.І. Сутність та типологія норм у міжнародних відносинах: аналіз з позицій концепції нормативної сили. Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право. 2013. № 2. С. 28-35.

18. Турченко О.Г., Киричук А.С. Міжнародне право: навчальний посібник (для студентів спеціальностей «Право», «Правознавство» денної, заочної та прискореної форми навчання) / за заг. ред. Турченко О.Г. Вінниця, 2019. 268с.

19. Історія дипломатії: навч.-методичний посібник / за ред. завідувача кафедри міжнародного та європейського права О.В. Бігняка. Одеса : Гельветика, 2021. 116 с .

20. Морське право : навч.-метод. посібн., освітні програми підготовки здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра в Національному університеті «Одеська юридична академія», галузі знань – 08 «Право», 29 «Міжнародні відносини», спеціальності – 081 «Право», 293 «Міжнародне право» / Т. В. Аверочкіна., В. В. Гаверський. Одеса : Фенікс, 2021. 162 с.

21. Харитонов Р.Ф., Чайковський Ю.В. Право міжнародної безпеки : навч.- метод. посібник. Одеса: 2022. 28 с.

22. Міжнародне кримінальне право : підручник / Т. Л. Сироїд ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків : Право, 2023. 512 с.

23. Піддубний О. Ю., Пушкар М. В., Головка Л. О. Космічне право: деякі аспекти застосування юрисдикції. *Часопис Київського університету права*. 2023. №3. С.239-244.

24. Чепель О.Д. Імунітет від юрисдикції дипломатичного агента: теоретико-правові аспекти. *Право і суспільство*. 2021. № 4. С. 258-263. URL: http://pravoisusilstvo.org.ua/archive/2021/4_2021/37.pdf

25. Ворошилова І. В. Теоретичні основи включення недержавних акторів до сфери дії міжнародного гуманітарного права. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2021. № 6. С. 23-29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2021_6_5.

26. Гультай М. М. Проблеми імплементації Римського статуту Міжнародного кримінального суду у національне законодавство крізь призму досвіду зарубіжних держав та України. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2021. № 5. С. 137-139. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2021_5_17.

27. Попко В. В. «Римська» модифікація концепції міжнародного злочину. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2021. № 3. С. 109-122. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2021_3_12.

28. Базов О. В. Правові та інституційні засади Спеціального суду по Сьєрра-Леоне. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2020. № 4. С. 6-19. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2020_4_3.

Додаткова література та міжнародно-правові акти

1. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду / ООН; Статут, Міжнародний документ від 26.06.1945. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/>.

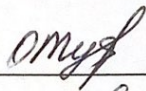
2. Віденська конвенція про дипломатичні зносини від 18.04.1961. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_048#Text

3. Віденська конвенція про консульські зносини від 24.04.1963. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_047#Text
4. Конвенція про спеціальні місії від 08.12.1969. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_048#Text
5. Конвенція про привілеї та імунітети ООН від 13.02.1946. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_150#Text
6. Конвенція про привілеї та імунітети спеціалізованих установ ООН від 21.11.1947. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_170
7. Конвенція Організації Об'єднаних Націй з морського права 1982 р. (Конвенцію ратифіковано Законом України № 728-XIV від 03.06.99, ВВР, 1999, № 31, ст.254). URL: <http://consultant.parus.ua/?doc=0005WDC64C>.
8. Конвенція про міжнародну цивільну авіацію 1944 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_038#Text.

Інформаційні ресурси

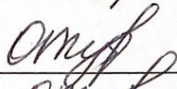
<http://rada.kiev.ua> / Верховна Рада України
<http://www.mfa.gov.ua> / Міністерство закордонних справ України
www.un.kiev.ua / ООН в Україні
<http://www.un.org> / Організація Об'єднаних Націй
<http://www.un.org/Overview/Organs/sc.html> / Рада безпеки ООН
<http://www.ici-cij.org> / Міжнародний Суд ООН
www.un.org/databases/ ООН: база даних (UN: database)
<http://stars.coe.fr> / Парламентська Асамблея Ради Європи
www.nato.int/docu/home.htm / НАТО: публікації (NATO: publications)

Викладач

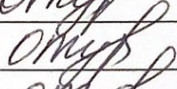
Ольга ТУРЧЕНКО

Завідувач кафедри

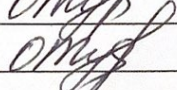
Ольга ТУРЧЕНКО

Гарант освітньої програми

Ольга ТУРЧЕНКО

Керівник спеціальності

Ольга ТУРЧЕНКО